

Pædagogisk læreplan for Langsø Børnehus 2020/21

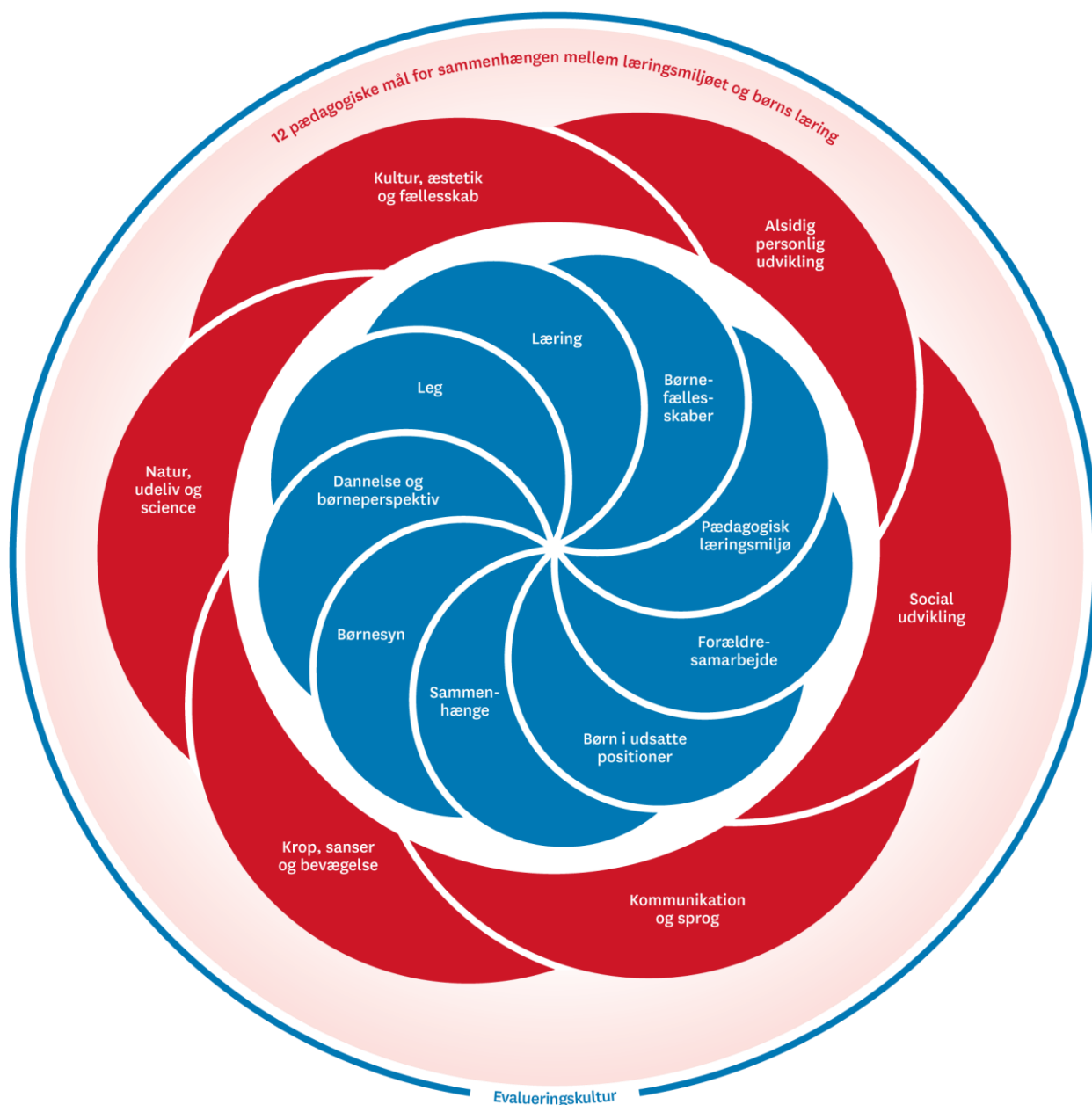

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Indhold

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	2
Vi er Langsø Børnehus	3
Vores pædagogiske grundlag	4
Vores fælles værdier	4
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	5
Vores børnesyn	5
Dannelse og børneperspektiv	6
Leg i Langsø Børnehus	7
Læring	8
Børnefællesskaber	9
Vores pædagogiske læringsmiljø	10
Samarbejde med forældre om børns læring	12
Vores forældresamarbejde	12
Vores børn i udsatte positioner	13
Vores overgange	13
Inddragelse af lokalsamfundet	15
Vores fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	16
Vores læreplanstemaer	17
Alsidig personlig udvikling	18
Social udvikling	21
Kommunikation og sprog	23
Krop, sanser og bevægelse	25
Natur, udeliv og science	27
Kultur, æstetik og fællesskab	30
Evalueringskultur	32
Evaluering af pædagogisk praksis	32

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan.

Vi er Langsø Børnehus

Langsø Børnehus fokuserer på nærvær og tryghed. Derudover er nogle af vores pædagogiske principper selvværd, selvtillid og 'det hele menneske'. Vi er placeret i Vammen by, sydvest for Tjele Langsø. Børnehuset rummer vuggestue og børnehave og er en del af Langsø Friskole, hvorfor overgangen fra både vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole gøres så tryk og nem som overhovedet muligt.

Hverdagen bærer præg af meget udeliv og mad med kvalitet, hvor børnene ofte er med i tilberedningen. I det daglige benytter vi den omkringliggende natur, med skov, vand, rekreative områder og selvfølgelig vores egen legeplads med mulighed for leg i alle aldre med opdeling for store og små. Vi har en bålhytte hvor vi enten spiser madpakker med børnehavebørnene eller laver mad sammen over bål. Lokalområdet byder desuden på faciliteter som idrætshal, legeplads, kirke og spejderhytte.

Vi har for nuværende omkring 30 børn i huset og ønsker at være det foretrukne valg for lokalområdet. Vi prioriterer medinddragelse af forældre gennem samtaler, temaaftener og daglig dialog. Herudover tror vi på at aktiv inddragelse af lokalsamfundet styrker vores position. Vi har stor glæde af et aktivt lokalsamfund og forsøger også selv at bidrage hertil bl.a. ved byfest, markeder mv. Derudover har vi samarbejde med bl.a. kirke, ældrecenter, købmand, idrætsforening, borgerforening m.fl.

Vores pædagogiske grundlag

Vores pædagogiske grundlag er det fundament vi baserer alt vores pædagogik på her i Langsø børnehus. Det består af en række fælles centrale elementer, som tilsammen er kendetegnende for netop for os.

Vores fælles værdier

Vi vil være et børnehus, hvor det enkelte barn udvikler selvværd og selvtillid, ligesom det lærer at tage ansvar for sig selv og egne handlinger, så barnet herved lærer at skabe sit eget liv. Vi tror på at disse egenskaber udvikles gennem tryghed, anerkendelse og plads til forskellighed.

Langsø Børnehus bygger på traditionelle demokratiske værdier om medbestemmelse og fællesskab. Vi ser barnet som aktør i eget liv, hvori det har indflydelse og egen stemme. Vi anerkender alle børn som værende unikke og hos os er der plads til alle. I hverdagen skaber vi tryghed og nærvær i fællesskabet, så der er plads til alle børns forskelligheder i alder og udviklingstrin, interesser og personlighed. Vi vil støtte børnenes udvikling til hele mennesker ud fra deres individuelle forudsætninger. Vi tager udgangspunkt i det rummelige fællesskab, hvor samtaler og respekt for hinanden er en stor del af hverdagen.

Lysten til læring og glæden ved at opdage og udforske er central i vores pædagogiske arbejde. Vi fanger børnenes initiativer og følger deres flow – lader legen være det bærende, lader børnenes nysgerrighed og entusiasme smitte os, mens vi bliver klogere på os selv, hinanden og verden omkring os - nær som fjern. Vi sigter mod at danne ”hele mennesker” med udgangspunkt i de forskellige forudsætninger barnet har - her er lysten og glæden til læring central.

Vi værner om sammenhængen mellem hjem og børnehus. Her er forældresamarbejdet et centralt omdrejningspunkt og vi arbejder alle på at skabe et forpligtende, involverende og gensidigt samarbejde mellem personale og forældre.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Vores børnesyn

Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes i de første år.

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

I Langsø Børnehus møder vi barnet i børnehøjde, her bliver de lyttet til og hørt. Som voksne er vi opmærksomme, omsorgsfulde og nærværende omkring børnene. Vi lytter og interesserer os for det enkelte barn og vi giver os tid til dem og det de er optaget af. Børn udvikler sig i forskellige tempi og det har vi øje for. Vi arbejder mod at børnene udvikler selvværd og selvtillid, at de lærer at tage ansvar for sig selv og egne handlinger, således de lærer at skabe deres eget liv. Det gør vi ved at anerkende hvert barns oplevelser, tanker og input. Vi støtter dem i relationerne til andre børn og voksne og i at indgå i børnefællesskabet på en hensigtsmæssig måde.

Vi er interesserede i børnenes oplevelser og deres perspektiv på verden. Vi forsøger at sætte os ind i deres oplevelser og udsigten fra deres position. Vi er oprigtigt nysgerrige og nyder at følge med ind i deres universer via samtale, leg og andre udtryksformer. Den viden vi kan samle på disse ekspeditioner i børnehøjde, giver os værdifulde inputs til tilrettelæggelse af den pædagogiske praksis og i arbejdet med de daglige læringsrum vi færdes i.

Fortælling:

Mandag morgen kommer Morten og hans mor ind ad døren. Morten har det lidt svært med at blive afleveret, så jeg sætter mig på gulvet med ham på skødet, da jeg kan mærke han trænger til at finde lidt tryghed ved mig. Jeg fortæller lidt om hvad de andre børn laver, mens Morten kigger på, hvad der foregår. Jeg kan huske at Morten sidste uge var optaget af bilerne fra Lynet McQueen, så jeg spørger om vi skal kigge efter Lynet og Mack? Morten nikker ivrigt, og vi finder hans yndlingsbiler frem og leger med dem sammen et stykke tid.

Dannelse og børneperspektiv

Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. Det pædagogiske personale i dagtilbuddet skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og konkrete deltagelse i demokratiske sammenhænge, som personalet er ansvarligt for at skabe.

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

Vores anerkendende børnesyn har stor betydning for barnets dannelsesproces samt måden barnet ser sig selv på. Børn vokser mentalt og dannes i alle læringsmiljøer gennem hele dagen – dette sker f.eks. når de trøster en kammerat, når ens ide bliver brugt i hulebygningen og i konflikten i dukkekrogen når grænser overskrides. Vi opfordrer børnene til selv at løse små konflikter, ved at snakke sammen, markere egne grænser, ved at sige "Stop" eller "Nej" eller måske trække sig fra legen. Vi voksne er på sidelinjen til at støtte eller gribe ind, hvis der skulle være brug for dette, samt for at skabe refleksion og læring ud fra situationerne. Vi bruger os selv, vi går fx ind i legen, og tager børnenes perspektiver for nemmere at kunne støtte dem i relationsudvikling.

Vi ser hvert barn som et unikt væsen der har værdi i sig selv. I hverdagen er vi nysgerrige på hvert enkelt barns valg og fravalg. Barnets mening bliver hørt og respekteret. Vores daglige aktiviteter bærer præg af barnets og gruppens initiativer, forskellighed og lyster, og børnene er med til at retningsbestemme hvordan husets læringsmiljøer ser ud og hvad de skal indeholde.

Vi hjælper børnene med at sætte ord på deres tanker, følelser og oplevelser. Dette er både med til at støtte sprogudviklingen og den sociale og følelsesmæssige udvikling. Disse snakke opstår mange steder i løbet af dagen, fx.

- Ved middagsmaden hvor vi sidder tæt med en gruppe børn og snakker om oplevelser og tanker.
- Når vi er en-til-en med børnene i en stille stund. F.eks. i puslesituationer eller i garderoben hvor vi og hjælper barnet med tanker om tøj og påklædning.
- I vores daglige samling, hvor vi i fællesskab snakker om ting vi undrer os over eller undersøger ting som vi er nysgerrige på.
- Når vi støtter børnene i konflikter eller trøster en, der har slået knæet på fliserne.

Vi snakker sammen om ting der sker omkring os og i livet fx traditioner, kulturforskelle og aktuelle begivenheder. Vi sigter mod at børnene øver sig i at være rummelige, empatiske, tålmodige, initiativrige, og ansvarlige, så alle har det rart i fællesskabet. Vi øver os i at være nysgerrige på hinandens forskelligheder og opdage spændende nye nuancer i livet.

Fortælling:

To børn, Mads og Mette, sidder ved siden af hinanden ved bordet. Mads forsøger ihærdigt at komme i kontakt med Mette ved at prikke til hende og tage hendes blyant og Mette forsøger at ignorere Mads, ved at vende ryggen til. Derhjemme har Mette givet udtryk for at hun synes Mads er træls. Gennem dialog med forældre og børnehuset bliver der lagt en plan, da børnehuset også har lagt mærke til uro mellem de to børn. Vi ønsker at begge børn tilegner sig redskaber til at skabe en bedre kontakt. Mette får redskaber der hjælper hende til at sige fra og Mads bliver støttet i at tage kontakt på en mere hensigtsmæssig måde.

Det digitale fylder mere og mere i vores hverdag og den globale verden er blevet mere tilgængelig. Vi mener det er vigtigt at påbegynde arbejdet med børnenes digitale dannelse allerede i førskolealderen. Til dags dato findes der ikke meget viden på området, så derfor har vi indgået et samarbejde med VIA om et forskningsprojekt, som gerne skulle bidrage med mere viden på området. Vi vil løbende have fokus på hvordan vi kan arbejde med digitale medier, IT-teknologi og andre teknologiske redskaber, der kan højne vores praksis og bidrage positivt til udviklingen af vores læringsmiljøer og børnenes hverdag.

Leg i Langsø Børnehus

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn.

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

Legen i sig selv, i den form den opstår – spontan eller planlagt, styret eller fri – har værdi i sig selv, da børns udvikling i stor udstrækning sker gennem leg.

Vi baserer vores tilgang til børns leg på Piagets teori om, at barnet bearbejder sine erfaringer gennem leg. Barnet kan komme til at forstå sin verden og sig selv gennem leg, både sololeg, parallel-leg og f.eks. rollelege. Barnet kan i leg afprøve handlemuligheder, efterligne andres (re)aktioner og oplevelser. Dermed får barnet nye handlemuligheder og nye måder at forstå på.

I dagligdagen sikrer vi os, at der er tid til barnets frie, spontane og selvorganiserede leg. Det giver børnene mulighed for at udvikle deres fantasi, nysgerrighed, sprog, kreativitet, selvværd og identitet. Som voksen møder vi barnet og leger med ved at turde træde ind i barnets univers på barnets præmisser.

Når vi rammesætter legeaktiviteter, så gør vi det for at sikre os, at det enkelte barn indgår i legefællesskaber. Vi kan fx sammensætte en børnegruppe, som gør det nemmere for et enkelt barn at opleve succes, vi kan vælge et legetema, som interesserer den nye pige i børnehaven eller vi kan vælge rammer, der giver plads til, at de ældste drenge kan lege brydeleg og lave styrkeprøver.

Vi bruger SMITTE-modellen som redskab til at planlægge og evaluere rammesætningen for personalestyrede aktiviteter.

Fortælling:

“Det er formiddag og jeg kan høre at Alma og Lise leger i dukkekrogen. Jeg er nysgerrig på, hvordan deres interaktion fungerer, da Lise er noget ældre end Alma. Jeg går ind til dem og spørger: “Må jeg være med?”. “Ja, det må du gerne” siger Lise – “du kan være moren, der kommer hjem fra arbejde”. Alma forklarer stolt “jeg er storesøsteren, Lillesøster er baby”. “Hvem er du, Lise?” spørger jeg. “Jeg er faren, og nu er maden altså klar!” Alma: “Vi skal ind og spise, Mor”. Jeg bliver ledt hen til det lille bord og anvist en stol, her serverer pigerne mad for mig. Det er tydeligt for mig, at deres leg er jævnbyrdig og de er helt optaget af deres lille legefamilie, de har skabt sammen.

Læring

Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse.

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

Læring er uundgåelig og sker konstant. Børn suger til sig fra omgivelser, fra hinanden, fra relationer og fra os voksne. Vi vil gerne skærpe vores opmærksomhed på hvilke læringsrum børnenes aktiviteter foregår i, for at have et fokus på vores rolle som personale i Langsø Børnehus.

Med definitionen af læringsrum er vi inspirerede af sociolog og lingvist Basil Bernsteins teori om de tre læringsrum. Den henviser til den voksnes position i forhold til barnet og barnets egne muligheder for at handle i den givne situation.

- 1) **Foran.** Personalet er den instruerende, den der går foran og viser vej. Læringen er planlagt, voksenstyret.
- 2) **Ved siden af.** Personalet er medskabende, undersøgende, deltagende, klar til at støtte ved behov. Læringsrummet er voksenstøttet.
- 3) **Bagved.** Personalet står i baggrunden, observerende. Læringsrum præget af børns egen leg og selvinitierede aktiviteter og interaktioner.

Hvert læringsrum har sine styrker og begrænsninger og de kan ikke erstatte hinanden. Men i situationen kan der veksles mellem læringsrummene, afhængigt af barnets behov og selvstændighed. Alle læringsrum ses som vigtige i barnets udvikling og for at barnet lærer at begå sig.

Pædagogik, diskurs og magt (Bernstein, 2001).

Vi oplever at børn gerne vil inddrages i opgaver, ansvar og være en del af vores rutiner. Børnene hjælper med stor glæde til med at dække bord, finde madpakker i børnehaven eller feje efter frokost. Børnene får gerne små opgaver som de kan udføre selv eller med hjælp fra en voksen der går ved siden af.

Vi har en bevidst forståelse for at læring har en sammenhæng med hele barnets verden – heri tænker vi både på hjemmet og børnehuset. Børn bearbejder erfaringer fra hjemmet og nærmiljøet gennem legen. Vi skaber rum for at børnene kan bearbejde deres oplevelser.

Barnets hverdag i Langsø Børnehus skal indeholde oplevelser der giver erfaringer, som er med til at skabe en begyndende forståelse for de sammenhænge de oplever i løbet af deres dag. Børn lærer gennem kroppen - det er her erfaringerne lagres først. Vi støtter børnenes erfaringsdannelse ved at sætte ord på deres oplevelser og forholder os anerkendende og nysgerrige til barnets perspektiv

I vores hus er vi meget opmærksomme på at der er balance i den måde vi tilrettelægger vores hverdag på. Vi mener at frirummet/pausen er et afgørende element for at læring kan lagre sig i barnet. Blandt andet derfor prioriterer vi at alle børn har mulighed for at få dækket deres behov for hvile midt på dagen.

Børnefællesskaber

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner mv. Det er det pædagogiske personales og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet.

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

Børnefællesskaber er nok den vigtigste del af livet som barn i daginstitution. Vi skaber rammer for gode børnefællesskaber på flere plan. Vi har faste spisegrupper i både vuggestue og børnehave, hvor vi lærer hinanden bedre at kende og danner relationer over den nybagte bolle eller for børnehavebørnene den medbragte madpakke hjemmefra. Vi har samling for en større gruppe børn ad gangen, hvor man skal vente på tur og kan få lov at bestemme dagens sang eller hvad, der skal findes frem på den store skærm. Vi organiserer mindre legegrupper, som styrker relationer og venskaber. Når vi er på tur ud af huset, styrker vi også børnefællesskabet. Både gennem fælles oplevelser at snakke om, og oplevelsen af, at være en del af Langsø Børnehus – at høre til. Vi går også gerne til fødselsdag med børneflokkene hjemme hos fødselsdagsbarnet eller bare på visit for at se på dyr eller lignende. Vi voksne skaber rum for det enkelte barn samt børn i udsatte positioner, for at alle børn har mulighed for at være aktiv deltagende og blive lyttet til og tilgodeset.

En fortælling fra **børnehaven**:

Benjamin kan ikke bestemme sig for hvad han har lyst til. Han kigger efter Nicolaj som er gået fra bordet. Jeg har lagt mærke til at de under hele eftermiddagsmaden har hyggesnakket. Han bliver i hvert fald siddende ved bordet og ser lidt usikker ud. Jeg sætter mig ved siden af ham og spørger hvad han har lyst til. Han kigger stille op på mig og siger: "Jeg havde jo lige aftalt med Nicolaj vi skulle lege sammen..." "... og han er gået uden dig?" Spørger jeg "Ja" siger Benjamin stille. "Skal vi ikke sammen gå hen og spørge

Nicolaj om han ikke bare har glemt at tage dig med” spørger jeg og smiler. “Jo “smiler Benjamin glad og vi tager hinanden i hånden og går hen til Nicolaj.

Hvis der er et godt sammenhold mellem forældrene og der er god forældreopbakning til børnehuset, styrker det børnenes fællesskab. I Langsø Børnehus lægger vi stor vægt på at skabe en god forældreinddragelse.

Vi har flere årlige tilbagevendende sociale begivenheder med fællesspisning, dans om juletræet og lignende. Vi har også arbejdsdage med både forældre og børn. Vi vil gerne have at forældrene engagerer sig i dagligdagen i børnehuset, da det viser børnene at deres hverdag i børnehuset har værdi. Vi opfordrer forældrene til at børnene har legeaftaler og at forældrene støtter op om børnenes indbyrdes relationer. Dagligt skaber vi voksne rammerne for at forskellige former for børnefællesskaber kan opstå, på tværs af alder, køn og kultur og at mobning og drilleri undgås. Her har forældrene et medansvar ved at anerkende alle familier, uanset familiens forudsætninger.

Fortælling om et børnefællesskab:

Vi går til fødselsdag hos Thor. Thor er en af de mindre drenge i børnehaven og kan godt virke lidt overvældet af de nye rammer ind imellem. Thor nyder at have besøg af alle børnehavebørnene og at være midtpunkt, han viser glad sit værelse og sine legesager frem.

Den næste dag falder snakken ved formiddagsmaden på gårsdagens udflugt, og Thor smiler og har helt svært ved at sidde stille på stolen, da de andre børn begejstrede fortæller om besøget hos ham.

Vores pædagogiske læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Dagtilbudslovens §8, stk. 3

Dagene i Langsø Børnehus er bygget op over samme skabelon. Vi oplever at dagligdags rutiner giver tryghed hos det enkelte barn og i børnegruppen, og derfor er de værdifulde i vores hverdag.

Fælles for vuggestue og børnehave samt SFO:

- 6.15-7.30 modtages alle børn i Vuggestuens lokaler

Det har vi valgt for at vuggestuebørnene skal have så få skift som muligt. Der er mulighed for morgenmad ved tidlig ankomst.

Vuggestue:

Vi prioriterer at hvert barn modtages af og har fuld opmærksomhed fra en medarbejder, mens de siger farvel til forældrene

- Indtil ca. 8.40 mens børnene ankommer, er der fri leg og små voksenstyrede aktiviteter som fx højtlesning, leg med togbane eller puslespil.
- Kl. Ca. 8.40 holder vi samling for de børn som kan være med. Til samling snakker vi om dagens program, vejret, årstiden og om hvem der er i vuggestue. Vi synger sange, laver yoga eller tager en sprogekuffert frem. Børnene er med til at vælge Bla. sanglege og rim. Bagefter får vi formiddagsmad.
- Om formiddagen er vi enten på tur, på legepladsen eller leger indenfor. Det er primært i dette tidsrum de voksenstyrede aktiviteter finder sted for vuggestuen.
- Kl. 11 er der frokost.
Inden da har alle børn været på toilettet og vasket hænder og nogle børn hjælper med borddækning.
- Efter frokost er der hviletid. Det foregår primært i barnevogn eller eventuelt på madras indenfor. Børnene står op løbende, hvorefter der typisk er fri leg eller små aktiviteter i grupper. Her deltager børnene også i småvoksenstøttede, praktiske opgaver som fx tømme opvaskemaskine, sætte på plads og rydde op.
- Fra kl. 14 er der eftermiddagsmad.
- Ved 15-tiden når de fleste børn er vågnet, kan vi gå udenfor på legepladsen.

Børnehave:

Hvis der er behov for det hjælper personalet børnene med at sende forældrene ud ad døren.

- Indtil kl. 9 er der fri leg på børnenes eget initiativ, evt. med voksenstøtte. Der er ofte tid til f.eks. at sidde og hygge lidt med perler eller at læse dyreleksikon
- Kl. 8.45 er der samling hvor der kan være en børnevalgt aktivitet eller en voksenstyret aktivitet som fx videoer eller tegning på den interaktive skærm, forberedelse til dagens udflugt, yoga eller sang. Til samling snakker vi også om dagens program.
- Kl. 9 er der formiddagsmad.
- Efter formiddagsmad går vi ud, tager på tur eller har aktiviteter i små eller større grupper. Det er primært i dette tidsrum de voksenstyrede aktiviteter finder sted.
- Kl. 11.30 er der frokost. Inden da har alle børn været på toilettet, vasket hænder og nogle børn hjælper med borddækning.
- Efter frokost er der min. 30 minutters hviletid, eventuelt mere hvis børnene har behov for det. Børnene deles op alt efter om de har behov for at sove eller blot for at hvile sig.

- Efter hviletid kan der både være fri leg og voksenstyrede aktiviteter, dog ofte ud fra børnenes initiativ og interesser som fx krea.
- Midt på eftermiddagen er der brød og frugt eller lignende.

Som voksen i Langsø Børnehus er vi meget bevidste om, hvor vi placerer os f.eks. i overgangen mellem to aktiviteter eller rutiner. Fx er der altid mindst én voksen i garderoben når vi skal ud eller en voksen ved toilettet når børnene venter i toiletkøen. Vi forsøger så vidt muligt at være tilgængelige for børnene og være på forkant med hvor, vi skal spille en rolle.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Dagtilbudslovens §8, stk. 6

Vores forældresamarbejde

Vi mener at det er altafgørende for barnets trivsel, udvikling og læring at have et trygt, ligeværdigt og tillidsfuldt fællesskab mellem forældre og personale. Fra åbningstid til lukketid vil vi tilbyde et åbent og tilgængeligt miljø, der lægger op til nærvær, tryghed og leg.

Vi ser på hvilke sammenhænge barnet er i, både i hjemmet og i børnehuset. Vi bruger tid på at konkretisere vores forventninger til forældrene og hvordan vi ser deres rolle. Fx at de som forældre skal have blik for børnefællesskabet, at vi ser dem som en ressource som meget gerne må byde ind med ideer.

Overgangen og sammenhængen mellem hjemmet og børnehuset er en prioritet hos os. Vi giver os altid tid til en snak ved aflevering/afhentning. Vi er altid til rådighed hvis der er brug for ekstra støtte eller guidning i aflevering/afhentnings situationer. Vi sikrer os at det personale der er ved afhentning, har viden om barnets dag fx med sovetid, spisning og aktivitet.

Alle børn har en fast kontaktperson, som tager sig af samtaler og har den primære kontakt med forældrene ud over den daglige kontakt. Vi bruger arbejdsredskabet [TOPI](#) til løbende at vurdere det enkelte barns trivsel. Det gør vi 3 gange årligt og i forbindelse hermed inviteres alle forældre til en samtale om deres barns trivsel her i børnehuset. Hvis der er behov eller ønske fra forældrene om yderligere samtaler, efterkommer vi dette. Udover de planlagte samtaler, vægter vi dagligt at have en kort dialog med hver forælder ved afhentning om hvordan dagen er forløbet.

Der bliver udsendt nyhedsbrev hver måned med en kalender med kommende måneds begivenheder. Der er en mailliste hvor vigtige informationer udsendes til forældrene. Vi bruger vores [facebookgruppe](#) og [side](#) til små dagligdags historier og til information om aktuelle begivenheder. Derudover kan der findes information på vores [hjemmeside](#).

Vores børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Dagtilbudslovens § 8, stk. 5

Når vi gennemgår alle børns trivsel (TOPI) er vi opmærksomme på små tegn på mulig udsathed, ændret adfærd, udviklingsmønstre eller tegn på mistrivsel.

I Langsø Børnehus er vores børnegruppe lille og overskuelig og vi har gode fysiske rammer, både ude og inde. Vi mener at disse vilkår betyder at børn i udsatte positioner har bedre muligheder for at trives. Vi arbejder med at inkludere alle børn, så alle børn føler sig betydningsfulde i børnefællesskabet.

Det er væsentligt at vi får skabt en kultur, hvor både voksne og børn er rummelige og støttende i forhold til de børn, der har brug for noget ekstra. Det er også vigtigt at børnene lærer, at alle er forskellige og har forskellige forudsætninger og at alle har styrker og udfordringer. Alle børn skal kunne rummes og indgå i børnehusets dagligdag med respekt for de udfordringer de måtte have.

Vi er opmærksomme på at barnet kan være udsat af mange årsager fx pga. sproglige vanskeligheder, social baggrund, kultur og fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Vi arbejder fx tværfagligt og bruger PPL (pædagogisk praksis og læring) og ressourcekorpsen, hvis vi har brug for kompetenceløft og sparring. Med udgangspunkt i barnets udfordringer, rettes det pædagogiske fokus på at give det mestringsoplevelser, hvor vi har positive forventninger til barnet.

Vores overgange

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Dagtilbudslovens § 8, stk. 6

Langsø Friskole og Børnehus er én institution og indeholder vuggestue, børnehave, SFO og skole. Børnehuset hører til i "Den gamle skole" og ligger lige op ad Langsø Friskole som også er her de fleste børnehavebørn fortsætter deres skolegang. Hele institutionen åbnes i vuggestuens lokaler med vuggestuepersonale. Kl. 16 følges de sidste børnehavebørn over i SFO på skolen – SFO lukker skole og børnehave, mens vuggestuen bliver i egne lokaler for trygheden skyld. Skole og børnehus bruger samme

skolegård, her går skolens lærere gårdvagt og skoleeleverne leger, hjælper og omgås børnene fra børnehuset. Flere af skolens faglokaler ligger i børnehuset, så dagligt har vi besøg af elever og lærer som går igennem børnehuset. Dette betyder at børnene kender hinanden på tværs af alder og årgange. Vi har en skabelon vi følger for overgang mellem hjemmet og børnehuset, samt overgangen fra børnehus til skole.

Nyt barn i Langsø Børnehus:

En tryk og nærværende opstart af et nyt barn er altafgørende for at vores nye forældre og barn kommer godt fra start i vores børnehus. Derfor lægger vi stor vægt på denne proces og på at få skabt en tillidsfuld og forpligtende relation til vores kommende familie. Inden start bliver familien indbudt til en opstartssamtale hvor vi prioriterer at snakke og lege i børnehuset og hvor detaljer om barnet, familien og om den konkrete opstart aftales. Opstarten tilrettelægges efterbarnets behov og vi tilpasser vores hverdag så forældre og barn trives og bliver trykke ved den nye hverdag.

Overgang vuggestue til børnehave:

Når vi har et barn som skal fra vuggestue til børnehaven, samarbejder vi på tværs i huset for at give barnet tryk så barnet bliver "klar" til overgangen til børnehaven. Barnets kontaktperson aftaler besøg i børnehaven med barnets nye kontaktperson. Besøgene er vigtige for at barnet får en begyndende fornemmelse for, hvordan det er at gå i børnehave. De er på 2-3 besøg om ugen den sidste måned op til børnehavestart.

Barnet deltager i samling, nogle spisesituationer samt forskellige pædagogiske aktiviteter og leg på legepladsen eller inde i børnehaven. Vi prioriterer også at invitere nogle af børnehavebørnene med til aktiviteter med vuggestuen, såsom aktiviteter i hallen eller en tur i kirkeskoven, sådan at børnene kan få mulighed for at mødes i flere miljøer. I hverdagen samles vi fx ofte på legepladsen, ved fælles pasning i diverse ferier, morgenåbning og vi laver indimellem nogle fælles aktiviteter som fx påskehygge.

Det er kontaktpersonen i børnehaven som tager kontakt og tilbyder en opstartssamtale med forældrene samt sørger for at barnet får en plads i garderoben, en skuffe samt en spise- og hvileplads. Vi er opmærksomme på at det nye barn har brug for særligt fokus og skal have tid og ro til at falde til i de nye omgivelser i børnehaven.

Vi er bevidste om, i samarbejde med forældrene, at øve barnet i at være selvhjulpne, at kunne øve sig i at have styr på sit tøj, toiletbesøg eller øve at sidde på potte. Det er en stor ny verden, nye rytmer, rutiner, flere børn samt mere plads. Der er ikke længere så megen struktur som i vuggestuen. Vi er opmærksomme på at det nye barn har brug for faste voksne som støtter og guider omkring det meste som fx toilet, samling, spisesituationer, legetøj, tøj mm. Når barnet er begyndt i børnehaven, er det altid en mulighed at søge tilbage i vuggestuen og møde den genkendelige og trykke base, som de har haft længe. Vi voksne i vuggestuen har altid plads og nærvær til at give barnet en ekstra kramme og det er ligeledes altid muligt at lege med os.

I hvilestunden over middag har "overgangsbørnene" mulighed for at fortsat at hvile/sove i deres barnevogn, indtil de er klar til at hvile med de andre børnehavebørn på madrasser på gulvet.

Overgang fra børnehave til skole:

Vores trykke og gode overgang til skole skal ses i to perspektiver. Et som handler om hvordan vores organisation fysisk er bygget op og hvordan vi i det daglige omgås hinanden og et andet som handler om at

vi arbejder målrettet på at gøre ældstegruppen skoleparate. Vores overgangsperiode strækker sig fra et halvt år før og et halvt år efter selve skolestarten.

Det sidste år børnehalebørnene går i vores børnehave bliver det til "førskolegruppen". Skolen og børnehaven laver fra år til år en indbyrdes plan om hvilke forventninger vi har til hinanden, hvordan førskolegruppen skal besøge skolen og hvornår overlevering til skolen finder sted. Besøgene på skolen er vigtige for at barnet får en begyndende fornemmelse for, hvordan det er at gå i skole. I vores hverdag er vi bevidste om at indtage en legende tilgang til det at barnet skal i skole.

Førskolebarnet/gruppen arbejder med at vente på tur, række fingeren op, lytte til andre og forholde sig til det de siger. De øver sig i at lytte til en kollektiv besked og at gå i gang med at løse en stille opgave. Vi leger med bogstaver og tal, navne, betegnelser og korte ord.

Som afslutning på barnets tid i børnehaven, afholder vi en "Smid ud fest" hvor forældre er indbudt. Her får barnet mulighed for at få sagt pænt farvel til deres tid i børnehaven, ligesom vi som voksne har mulighed for at sige et par ord til børnene.

Når barnet er begyndt i skole, er der en mulighed for i frikvartererne at søge tilbage i børnehaven og møde den genkendelige og trygge base som de har haft længe, her er vi voksne i børnehaven og har altid plads til en lille snak og et kram. Der er 2 planlagte besøg i børnehaven for de nye skolebørn efter de er startet i 0. klasse. Det gør vi for at styrke børnenes identitetsdannelse og fornemmelse for deres nye rolle som skolebarn.

I tilfælde af at familien vælger en anden skole, sørger vi naturligvis for en tryk overgang i samarbejde med den nye skole.

Fortælling:

"Jeg vil sidde på K'et..." siger en pige da de skal samles på bogstavtæppet "Jeg sætter mig på MIT bogstav" siger en anden, en tredje spørger "Hvilket ét er DIT?"- "Det her S er MIT" siger Sigurd"

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Dagtilbudslovens § 8, stk. 6

Langsø Børnehus ligger i en lille landsby. Vi prioriterer at bruge og have kontakt til vores lokalsamfund. I det daglige bruger vi dette på flere forskellige måder, også som et aktivt læringsmiljø.

Vi besøger byens legeplads og løber på byens grønne områder, bruger de små søer og mindre skove, spejderhytten, vandrestier og det rekreative område, der alt sammen er at finde i vores lille landsby. Tit går de lokale havepensionister (De grønne mænd) rundt og holder disse områder – så sludrer vi lidt med dem og udveksler smil.

Vi bruger vores kirke og kirkegård. Indimellem går vi ind i kirken, sidder på knæfaldet, snakker lidt og synger en sang. Årligt viser børnehaven et krybbespil i kirken, hvor børnehuset og skolen samles. Vi går ture på kirkegården og snakker om hvad der står på gravstenene. Til fastelavn laver børnehuset fastelavnspynt og til påske samarbejder vi omkring fællesspisning som Kirken og forsamlingshuset står for - her laver vi pynt til kirken. Vi snakker også med byens fårelaug, som er søde til at informere os om hvor vi kan se får og nyfødte lam.

Børnehaven har et samarbejde med den lokale idrætsforening, hvor vi voksne fra september til april én gang i ugen følger børnene til gymnastik i hallen. Hvis forældrene ikke har mulighed for at hente når gymnastik slutter, så er der mulighed for at blive fulgt tilbage igen. Det betyder at de fleste børn fra 3-6 år i Langsø Børnehave har mulighed for at deltage i gymnastik.

Vi inddrager lokalsamfundet, når vi hver jul laver pynt til byens juletræ på torvet og har en julehyggestund med nogle lokale, når vi laver heksen til byens Sct. Hans bål, når vi handler hos den lokale købmand og når vi tager på "Pensionistgården" hvor vi har flere årlige traditioner. Langsø Børnehus deltager desuden i byfesten, hvor vi er vært med kaffe og kage.

Vores fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

- *Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.*

▪ *Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.*

Dagtilbudslovens § 8, stk. 7

I Langsø Børnehus arbejder vi bevidst og målrettet med barnets fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.

Vi har valgt at dele vores lokaler op i mindre rum, dette giver barnet mulighed for at finde kroge, nicher og skærmede steder hvor det kan sidde og fordybe sig. Vi har fleksible inddelinger i det store rum, så det kan indrettes efter børnenes spontane opståede ideer og lege.

Børnehaven og vuggestuen har hver deres garderobe, hvor der er plads til, at børnene kan sidde på gulvet og tage tøj på. Alle har god plads med flere knager, kasse til skiftetøj, kasse til sko, pose til overtøjstilbehør, mm. Dette giver mere overblik for børnene, da de nemmere kan finde deres egne ting og dermed være mere selvhjulpne.

Vores legeplads bruger vi hver dag og i alt slags vejr. Her har børnene mulighed for at udfordre sig selv på de motoriske redskaber – fx har vi gynger, rutsjebane, cykler, sandkasse, stejl skråning, kravlebomme, balancebomme, mm. Vi har legehuse som elskes og bruges af alle børn i alle aldre ligesom vi har en bålhytte, hvor vi bl.a. laver mad sammen med børnene.

Vores indendørs fysiske børnemiljø:

Vi har store glaspartier og godt lys som giver lokaler hvor børnene har lyst til at lege og lære. I hele huset er der ventilationsanlæg og vi prioriterer at lufte ud hver dag, så indeklimaet er i orden for børnene. Vi vil have læringsrum hvor der er rart at være for alle - dette betyder blandt andet at vi som voksne er meget opmærksomme på barnets/gruppens støjniveau og huset er forsynet med akustiklofter. Vi arbejder på at skabe bedre akustik i problemområder med blandt andet børneudsmykning på væggene. Vi har faste "toilet og vaske fingre" rutiner flere gange om dagen – på toilettet bruges sæbeautomat og papirservietter.

Vi har steder hvor barnet kan siddes blødt, her kan leges læge, læses bøger eller stå på hovedet. Vi har lave borde med små stole og vi har høje borde med høje stole - tit bestemmer aktiviteten hvor barnet vil sidde. Vi har dukkekrog samt bil- og konstruktionsområde.

Vores psykiske børnemiljø:

Vi anser kommunikation og fysisk kontakt som vigtig og essentiel for vores samvær. Barnets samspil på tværs af alder, køn og udvikling er præget af respekt, nærvær, rummelighed og anerkendelse.

Vores daglige omgang og tone med barnet er præget af

Tid til omsorg og samtaler om det der sker lige nu (tanker, følelser, det der ses, det der mærkes, osv.)

Nærvær til at fordybe sig i barnets virkelighed (behov for fysisk kontakt til en voksen, en større konflikt børnene imellem, noget det er sket hjemme, noget børnene fortæller de har lyst til, osv.)

Respekt for at barnet bliver hørt og taget alvorligt.

Vi lytter og interesserer os for det enkelte barn og vi giver os tid til dem og det de er optaget af.

Æstetisk børnemiljø:

Vi er bevidste om farver og det æstetiske udtryk i hele huset – vi dokumenterer i børnehøjde hvis dette kan lade sig gøre.

Vi har legesager til at stå, så børnene bliver inspireret af forskellige ting. Nogle ting kan de selv finde frem og andre ting indgår i voksenstyrede aktiviteter. Vi har et bredt udvalg af legesager og kreative redskaber som børnene kan vælge imellem. Vi har interaktiv storskærm, konstruktion, farvelære, køretøjer, spil, puslespil, dukker, fantasifigurer, ting til kreativ udfoldelse og I pads.

Vi vil fokusere på at gøre noget ud af æstetikken, så vi inspirerer børnene til mere leg og eventuelt andre former for læring.

Fortælling fra børnehaven:

"Der ryddes op i karton og papir-reolen, og nye materialer kommer frem. Nu ligger papir og karton i regnbuens farver. Børnene inspireres af farverne, og vil nu gerne klippe og klistre. Efter et par dage kan vi i flere af børnenes tegnehæfter se regnbuer.

Vores læreplanstemaer

I de næste seks kapitler fordyber vi os i hvordan vi arbejder med vores læreplanstemaer - **Alsidig personlig udvikling, Social udvikling, Kommunikation og sprog, Krop, sanser og bevægelse, Natur, udeliv og science og Kultur, æstetik**

og fællesskab. Vi vil lægge særlig vægt på vores samarbejde med børnenes forældre og hvordan vi inddrager dem i vores daglige praksis.

Vi vil bruge praksisfortællinger, til at konkretisere vores mål og tanker. Praksisfortællingerne er fiktive scenarier, der understøtter vores mål og vejen dertil i den pædagogiske ramme.

- *Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.*

- *Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, herunder nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse, inden for og på tværs af følgende seks læreplanstemaer:*

- 1. Alsidig personlig udvikling*
- 2. Social udvikling*
- 3. Kommunikation og sprog*
- 4. Krop, sanser og bevægelse*
- 5. Natur, udeliv og science*
- 6. Kultur, æstetik og fællesskab.*

Dagtilbudslovens § 8, stk. 2 og 4

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Alsidig personlig udvikling

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, trykthed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

§ 3 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer

Vores mål er:

- *at alle børn føler en positiv tilknytning til personalet og at forældrene føler sig velkomne i børnehuset, for at understøtte børnenes tilknytning.*
- *Hvert barn vælger en aktivitet til samling på skift, hvis de har lyst. Det er vigtigt at alle børnene bliver støttet i at vælge efter deres egen indskyldelse inden for de givne rammer, for at både store og små har mulighed for indflydelse.*
- *at når vi vurderer et barn er i en udsat position, skal der indenfor 1 måned udfærdiges en handleplan som beskriver samarbejde med forældre, kontakt til eksterne partnere og udviklingsmål for barnet*

Vores handlinger:

Vi mener, at grundlaget for al pædagogisk arbejde og børnenes trivsel afhænger af en god tilknytning til personalet. Børnene har blandt andet en fast kontaktperson, som sørger for at hjælpe dem i overgangene, og have et ekstra øje på barnet. Vi prioriterer at have tid til at fordybe os i aktiviteter sammen med børnene med henblik på at skabe gode relationer. Vi oplever at når vi virkelig fordyber os i børnenes fortællinger og verden, føler de sig trygge og værdsatte, hvilket er med til at give en god tilknytning.

I vores pædagogiske dagligdag lytter og kigger vi på barnets initiativer, lyster og basale behov og arbejder ud fra dette. Vi arbejder med at barnet får erfaringer med fx at mærke efter "Hvad har jeg lyst til" og "Hvorfor har jeg lyst til det", fx når barnet til samling får taletid og kammerater lytter, eller når barnets tegninger hænger i børnehøjde så den kan vises til mor og far. Vi mener at denne proces har stor betydning for barnets dannelse og måden barnet ser sig selv på.

En fortælling fra **vuggestuen**:

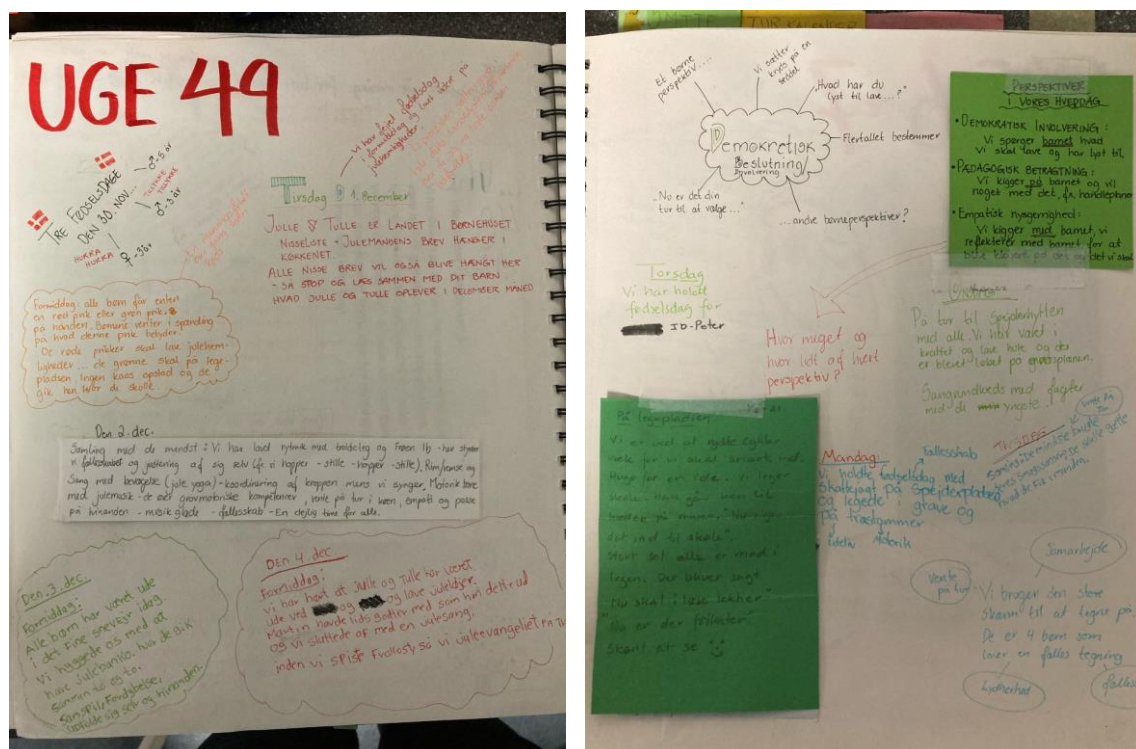
Sebastian sidder på gulvet og bygger en togbane. Sebastian er meget koncentreret, det er svært at få toget med vogne til at balancere på skinnerne. Thomas kommer og vil have toget. Sebastian kigger på Thomas og viser håndtegnet for stop, og siger: "NEJ", Thomas slipper toget og kigger på Sebastian. Thomas bliver ked af det. Den voksne, som sidder på gulvet, siger til Thomas: "Jeg kan godt forstå du bliver ked af det, men Sebastian vil gerne selv lege med toget. Vil du lege med traktoren sammen med mig?" Thomas smiler og finder traktoren.

Vi vil skabe læringsmiljøer hvor vi voksne støtter barnet i at balancere mellem det at være initiativtager og iagttagere. Som rollemodel guider og støtter vi barnet når vi bruger vores sprog og kropssprog ligesom vi har en rummelig, anerkendende og respektfuld tilgang. F.eks kan vi møde det frustrerede barn i fysisk øjenhøjde med rolig stemme og det stille barn bliver sprogligt opmuntret til at tage små initiativer i legen, samtalen eller aktiviteten. Vi er rummelige i forhold til at børn har forskellige udtryksformer, nogle er meget fysiske og andre er gode til at sidde stille. Nogle børn er meget verbale hvor andre bedst kan lide at lytte.

For at børn føler sig godt tilpas i børnehuset, er det vigtigt at forældrene også føler sig velkomne. Vi har altid tid til en snak og forældre er velkomne til at blive lidt, både ved aflevering og afhentning. Vi opfordrer forældrene til både at læse i og bidrage til vores "Logbøger", hvor de kan følge med i stort og småt. Det gør også at forældrene kan snakke med børnene om aktiviteter, hvis de ikke selv bringer det på banen.

En fortælling om **forældresamarbejde**:

Det er fredag og Simone bliver afleveret lidt sent i børnehuset. Mor har, ligesom Simone, taget jakke og sko af og det er tydeligt at se på hende at hun har god tid i dag. Simone har mor i hånden og smilende trækker hun afsted med mor gennem hele børnehuset. "Min mor skal være med til samling i dag" siger hun glad. "Hvor dejligt, hun er så velkommen!" siger jeg glad henvendt til mor og Simone. Mor og Simone sætter sig i sofaen og læser en bog. Mange børn kommer til og et fællesskab opstår rundt om mor.

(eksempel på logbog 2020)

Evaluerings:

For at måle på børnenes tilknytning, bruger vi den årlige BMV. Vi stiller deri spørgsmål om barnets og forældrenes opfattelse af barnets følelse af tilknytning. Vi laver ligeledes en forældretilfredsheds undersøgelse en gang årligt, blandt andet for at fastslå om forældrene føler sig velkomne i børnehuset.

For at sikre vores skarphed på, om alle børn får valgt/ønsket sig en aktivitet til samling, laver vi et afkrydsningsskema, så vi kan se at alle børn har fået muligheden. Vi vil på skemaet kunne se om nogle børn vælger oftere end andre og om nogle børn ikke har valgt en aktivitet.

På personalemøder evaluerer vi på vores igangværende handleplaner for børn i udsatte positioner og sikrer os at den påkrævede handling er i gang.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Social udvikling

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

De to pædagogiske mål er følgende:

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.***
- 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.***

§ 5 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer

Vores mål er:

- at alle børn deltager i en planlagt rollelegsaktivitet, med fokus på udvikling af empati hos den pågældende aldersgruppe.***
- At rammesætte legeaktiviteter. Ved at anvende SMITTE-modellen til forberedelse og evaluering af aktiviteter, vil vi være opmærksomme på rammesætning og barn/personaleinteraktion i legeaktiviteter.***
- at afholde arbejdsdage, hvor hver familie bidrager med det de kan og fællesskabet er i fokus***

Vores handlinger:

I Langsø Børnehus har vi stor opmærksomhed på vores fællesskaber hvor barnet skal opleve at høre til. Vi vægter at skabe muligheder for dette gennem vores læringsmiljøer. Det enkelte barn skal have mulighed og plads til, at deltage og have medindflydelse for herigennem at danne venskaber og relationer som giver mening. Fx. får børnene rum og tid til deres egne spontane lege og fællesskaber. I vores hverdag deler vi nogle gange børnene op i mindre grupper, for at støtte barnet i forhold til fællesskabet, eller for at give en gruppe børn plads til at lege uforstyrret.

Vi voksne veksler løbende mellem at gå foran, bagved eller i nærheden af barnet, for at støtte, guide samt tilrettelægge læringsmiljøer, der giver mulighed for forskellige lege, fællesskaber og samspil. Vi er ligeledes opmærksomme på at være gode rollemodeller i det daglige, her bygger vores relation til børnene forståelse og indlevelse. Vi sætter fx ord på barnets følelser, vi lytter til hinanden og skaber plads til at alle børn har lige muligheder.

Relationer og venskaber er en vigtig øvelsesarena for at barnet lærer empati. I relationen lærer barnet at mærke egne følelser og sætte sig ind i andres verden. I det daglige støtter vi børnenes udvikling ved at italesætte følelser og hensigter, fx "Det hjælper vi hinanden med" eller "Kan du se, at hun bliver ked af det", "Hvordan tror du Sofie har det".

Et af de læringsmiljøer, hvori børnene øver sig på at tage forskellige perspektiver og sætte sig i andres sted, er gennem rollelege. Det er en legeform som falder naturligt for børn, da de kopierer og efterligner de voksne hele tiden – det er den måde de små børn lærer på. Vi kan som personale arbejde med at støtte børnenes udvikling af empati og forståelse for andre (og dem selv) ved at deltage i legen og eventuelt støtte hvor der er behov. Når barnet leger, indgår det kompromisser, det lærer at løse konflikter samt at afstemme sig selv og afkode kammeraterne undervejs i legen.

Fortælling fra **vuggestuen**:

Vi sidder i garderoben og er i fuld gang med at tage vores udetøj på. Karl på et år kravler rundt og tager nogle sko som ligger foran Søren. Søren skriger og hiver skoen ud af hånden på Karl. Nu græder Karl. Jeg forklarer Søren, at Karl ikke er så gammel og at han ikke ved det er Søren's sko. Søren siger: "Karl må godt få en bil" og han henter en bil på stuen og giver den til Karl. Jeg roser Søren og siger: "Det er dejligt, du fandt en bil som Karl kan lege med i stedet for".

Samarbejdet med vores forældregruppe spiller en stor rolle for børnenes sociale læring og udvikling. Derfor vægter vi en god dialog mellem børnehus og forældrene for at skabe sammenhæng og forståelse for barnets sociale liv, og for at styrke børnenes indbyrdes relationer og fællesskab.

En fortælling om vores samarbejde med vores **forældre**:

Vi har indbudt til forældremøde i børnehuset og her skal vi bl.a. en om hvorvidt børnene må sige "nej" i forhold til at have hinanden med i deres leg, da der har været forskel i praksis i vuggestue og børnehave. "Er det i orden at et barn får nej til at lege, af de andre? Og er det så i orden at et barn afviser andre, hvis det ikke har lyst at lege?". Der var stor lyst til at diskutere emnet på mødet, der var forskellige holdninger fra forældrene og mange var splittede. Vi ansatte blev igen mindet om at det er et vigtigt emne at have dialog om. Ingen har lyst til at blive afvist og ingen har lyst at blive påtvunget noget. Men modsat er det hvad der sker i livet og vi skal derfor ruste hvert enkelt barn til at håndtere de situationer, hvor det bliver afvist, eller vil afvise andre. Vi sætter det på dagsorden på næstkommende personalemøde og tager forældrenes input med i vores praksisudvikling.

Evaluering:

Vi evaluerer gennem SMITTE-modellen eller aktionslæringsmodellen den afholdte aktivitet med fokus på empati og ser hvorvidt det skal justeres til næste gang.

Vi bruger de udfyldte SMITTE-modeller som dokumentation for arbejdet med rammesætning af legeaktiviteter. Vi evaluerer på målet og tager ny viden med os.

Vi afholder 2 årlige arbejdsdage. På personalemødet efter arbejdsdagen ser vi på om noget kan forbedres til næste gang således at så mange forældre deltager i fællesskabet.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kommunikation og sprog

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

De to pædagogiske mål er følgende:

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.**
- 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.**

§ 7 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer

Vores mål er:

- *At vi skaber læringsmiljøer, hvor barnet får forskellige erfaringer med sprog.*
- *At vi gennem det forpligtende samarbejde med forældrene støtter barnets sproglige udvikling. Det gør vi ved at fortælle om barnets dag, så forældrene kan tale med barnet om dets oplevelser hjemme.*

Vores handlinger:

Vi er optaget af barnets sprog og kommunikation i alle vores læringsmiljøer og vi er bevidste om at være gode rollemodeller, hvor samspil med forældrene spiller en central rolle for børnenes sprogtilegnelse. Når vi i det daglige arbejder med sprog og kommunikation, tager vi højde for den enkelte, det vil sige, hvor gammel er barnet og hvor er det i sin udvikling.

Vi bruger blikfang, leger med lyde og gestik for at fange og arbejde med "fælles opmærksomhed". Den fælles opmærksomhed, hvor barnet er en aktiv del af samtalen/aktiviteten, er en afgørende forudsætning for at barnet lærer sprog. Vi voksne er opmærksomme på, hvad der optager barnet og det de er nysgerrige på. Fx vil barnet gerne pege på billeder på væggen, så skaber vi øjenkontakt og sætter ord på sammen med barnet. Er barnet nysgerrig på flyvemaskiner, så finder vi bøger, slår op på internettet eller vi tager på tur/opdagelsestur til biblioteket for at undersøge emnet nærmere.

I vores dagligdag har vi indrettet os således at børnene får mange forskellige erfaringer med sprog i lege og aktiviteter. Fx lytter vi til lyde omkring os, det kan være regnen der trommer på taget og vi efterligner lyden ved at tromme på baljer.

Vi har fokus på, at vi understøtter barnets sprogudvikling. Vi har samtaler som understøttes af fx billeder, ordkort og spil hvor vi styrker barnets sprogforståelse, ordforråd, udtale og i at danne sætninger. Vi er opmærksomme på vores kommunikation og barnets tilegnelse af sprog når vi er til samling, i garderoben eller ved middagsbordet osv. I samtaler med barnet stiller vi nysgerrige spørgsmål, opfordrer til barnets egne fortællinger eller måske fortæller vi selv noget. Vi sætter ord på det vi gør i vores rutiner, i overgange og aktiviteter.

Vi bruger dialogisk læsning som et målrettet pædagogisk redskab sammen med barnet. Vi bruger det én til én, i små grupper, til samling og i andre egnede situationer. I vores læringsmiljøer er bøger tilgængelige for børnene og de har mulighed for at være nysgerrige på skriftsproget. Mulighederne opstår for barnet når vi sammen snakker om bogstaver og tal. Fx har vi symbolerne på gulve og på vægge i børnehuset, vi voksne opmuntrer fx barnet til at forme bogstaver med sin krop ligesom det har mulighed for at lade tal og bogstaver indgå i lege. Vi peger, kigger og snakker om billeder, bøger og det vi oplever sammen med barnet. Vi bruger tid på at kommunikere i fællesskaber – her venter barnet på tur og skal lytte til kammerater. Vi skaber rammer så barnet får mulighed for taletid og vi voksne appellerer til barnets kammerater om at lytte og være nysgerrig på det andet liv der fortæller fx til samling, ved frokostbordet, små samtaler på legepladsen/i huset, ved tegnebordet, osv.

Fortælling fra **vuggestuen**:

Vi er på legepladsen og Sofus, Sif og en voksen leger i sandkassen. Den voksne får serveret "Kaffe og kage" af børnene. Voksen: "Hvor smager det godt, hvad har du puttet i kagen?". Sofus kigger på den voksne og ved ikke hvad han skal svare. Den voksne siger: "Jeg elsker chokolade". Sofus siger: "Kage med chokolade". Den voksne svarer: "Ja, det er godt". Sif siger: "Mig godt li' jordbær". Den voksne svarer: "Det kan jeg også godt lide, jeg synes det smager af sommer". Sif rækker en "kage" til den voksne og siger: "Sommerkage med chokolade og jordbær".

Vi har en tæt dialog med forældrene omkring deres barns kommunikation og sprogudvikling. Dette gør vi for at sikre det enkelte barns udvikling og trivsel men også i forhold til børnefællesskabet i børnehuset. Det er essentielt for barnets kommunikation og sprogtilegnelse, at barnets nære relationer herunder børnefællesskaber, forældre og vi voksne har et godt samspil, dette skaber en god sammenhæng for

barnet. Vi opfordrer til og vi vejleder forældrene i, hvordan de hjemme kan styrke deres barns sproglige udvikling.

Fortælling om **forældresamarbejde**:

Emil er en lidt stille dreng og har svært ved at følge med til samling og forstår ikke alt hvad der foregår. Jeg kontakter Emils forældre og vi får aftalt, at han har brug for at vi sammen arbejder med hans sprogforståelse og ordforråd. Jeg giver forældrene et par idéer, med dialogisk læsning og billedlotteri, som kan styrke udviklingen og hjælpe Emil til bedre at kunne følge med. Vi aftaler ligeledes at vi dagligt skal have kontakt, så vi i børnehuset får beskeder samt vi fortæller forældrene, hvad han har lavet, så de kan snakke om det hjemme og omvendt. Som en del af handlingsplanen i vuggestuen, strammer vi vores struktur for samling, så den er genkendelig og overskuelig. Efter 4 uger oplever vi, at Emil har nemmere ved at følge med og forældrene fortæller at han er blevet meget mere fortællende derhjemme.

I vores hus anvender vi redskaber som [TRAS](#) (Tidlig Registrering Af Sprogudvikling). Vores sprogansvarlige laver løbende sprogvurderinger af alle børn. Hvis der er behov for særlig støtte/ vejledning omkring sprog, tilrettelægges der en handlingsplan med særligt fokus på den sproglige udvikling. Vi danner sproggrupper og søger vejledning udefra efter behov for at hjælpe barnet bedst muligt.

Evaluerings:

Vi vil på personalemøderne reflektere over og diskutere om vores læringsrum sikrer, at børnene får flere forskellige erfaringer med sprog. Vi vil være nysgerrige på at udvide vores forståelse af sprog og udnytte de brede definitioner af kommunikation.

Det forpligtende forældresamarbejde skal løbende vedligeholdes og evalueres på personalemøder.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

De to pædagogiske mål er følgende:

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.*
- 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.*

§ 9 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer

Vores mål er:

- *At give alle børn mulighed for aktivt at erfare verden og kroppens muligheder indendørs, udendørs og i naturen omkring os*
- *At skabe rum for at alle børn har mulighed for at hvile midt på dagen*
- *At invitere forældre til at være med til fredagsgymnastik og børneyoga.*

Vores handlinger:

Vi vil gerne formidle sund bevægelsesglæde og begejstring for kroppens muligheder til børnene. Vores motoriske læringsmiljøer i Langsø Børnehus ligger omkring barnet både inde og ude. Vi prioriterer, at barnets motoriske udvikling tilgodeses i både vores indendørs rammer og udendørs.

Kroppen er et sammensat motorisk sansesystem. Vi vækker børnenes sansesystem ved fx at tilbyde lege og områder, hvor barnet kan bruge sin krop, ved at gøre motoriske redskaber tilgængelige for barnet, ved at vi har integreret motoriske rutiner i vores struktur samt at vores overgange bærer præg af aktivitet og læring.

I Langsø Børnehus har vi stor opmærksomhed på de signaler (gestik, mimik) kroppen sender til barnet og til omverdenen. Vi voksne spørger ind og italesætter det vi kan se kroppen og sanserne forsøger at fortælle barnet. Fx "Din krop er urolig, er det svært at sidde stille lige nu, Simone?", "Du kigger.... har du lyst til at smage?", "Du ser træt ud – kan du mærke om du er træt?", "Puha, det ser ud til du ikke lige kan lide det der Simone...", "Du ligner én der er ked af det – er du det?"... Dette øger barnets kropsbevidsthed og hjælper dem med at afstemme signaler.

I vores læringsmiljøer skaber vi voksne rum til forskellige lege og aktiviteter, der styrker selvhjulpenhed, sanseoplevelserne (børnemassage, lyttelege, lugtelege, osv.) og vi har hviletid, hvor alle børn har mulighed for at være i ro og hvile kroppen.

Vores legeplads er indrettet så der er mulighed for at udfordre hele kroppen, her kan barnet kravle, balancere, cykle, rutsje og gynge. Derudover kan barnet bevæge sig rundt på forskelligt underlag fx fliser,

sand, græs og jord. Vi inddrager vores lokalområde, så børnene kan blive motorisk udfordret i bakker, i skov og på åbne arealer – gå lange ture og blive trætte eller rulle ned ad skrænten til de bliver helt svimle.

Vores forpligtende samarbejdet med forældrene fokuserer på muligheder for deltagelse. Gennem dialog skal vi i fællesskab sikre deres barns trivsel og udvikling, her vejleder vi efter behov i hvordan forældrene kan udvikle motorikken hjemme. Vi inddrager forældrene i vores hverdag når vi inviterer dem til at deltage i fx fredagsgymnastik, samling, turdag, ugens bevægelse osv. Det er vigtigt for os at forældrene oplever sig selv som en ressource, dvs. at forældrene i vores hus har følelsen af at Langsø Børnehus har brug for dem – denne opmærksomhed skaber vi.

TRASMO (Tidlig Registrering Af Sanse **M**otoriske færdigheder)

Vi bruger TRASMO som et redskab i vurderingen af om børnene udvikler sig alderssvarende på de motoriske områder. Hvis vi vurderer, at der er brug for en ekstra indsats, laver vi en handleplan, som løbende evalueres på personalemøde.

Evaluerings:

Vi vil evaluere på, om vi færdes og laver aktiviteter med motorisk fokus både inde, på legepladsen og i lokalområdet. Vores dokumentation er SMITTE-skemaer og logbog.

Vi evaluerer på om vi er dygtige nok til at skabe rum for børnenes hviletid, så de får hvilet nok. Indretter vi os i lokalerne så børnene får bedst mulige forudsætninger for at hvile? Finder det enkelte barn ro? Vi arbejder med punktet i personalegruppen

Vi planlægger hvornår vi inviterer forældrene til de valgt aktiviteter, melder det ud i månedsbreve og evaluerer på fremmøde og deltagelse.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Natur, udeliv og science

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

De to pædagogiske mål er følgende:

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.*
- 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.*

§ 11 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer

Vores mål er:

- *At have en undersøgende tilgang til naturen og en matematisk opmærksomhed.*
- *At inddrage forældrene i vores aktiviteter i og med naturen*
- *At bruge digitale og teknologiske redskaber til at tilegne os viden om verden omkring os.*

Vores handlinger:

I Langsø Børnehus er naturen og udeliv en naturlig del af vores hverdag. Naturen rummer rige muligheder for oplevelser med krop og sanser. Fx at lege en god leg på legepladsen, at løbe af alt kraft på sportspladsen, at klatre på væltede træer i skoven, at trille ned ad den store bakke på Den Grønne Kile, at bygge hule i læbæltet ved Spejderhytten, at søsætte blade og små pinde i nærmiljøets små søer eller vandpytter når det har regnet, eller at samle kastanjer ved Pensionistgården.

Vi voksne følger barnets spontane nysgerrighed og vi er tydelige rollemodeller som lyser af lyst til at udforske naturen og alle de fænomener, der findes heri. Vi skaber læringsrummene, hvor vi går foran og viser frem, vi er ved siden af barnet og inspirer og er med i oplevelsesprocessen og vi giver også plads til at børnene følger deres lyst til at udforske, og lader os lede af dem. Oplevelsen af sammenhænge i naturen giver også oplevelsen af selv at være en del af noget større.

Udelivet som læringsmiljø, kan det hele og giver plads til at her bruges kroppen, bevægelse, sanserne, fantasi og kreativitet og her er plads til barnets vilde lege og nysgerrighed. Vi er ude i alt slags vej, når det regner, når det sner eller når solen skinner. Vi tager tøj på efter vejret og børnene er med til at vurdere hvad der er passende tøj at tage på. Vi finder små dyr/mariehøns under bladene, får fodbad, går i skygge i vores legehuse og under det store træ. I børnehaven udnytter vi vores madpakkedags onsdag til nogle gange at spise udendørs eller tage på tur. Derudover forsøger vi nogle gange om året at lave mad over bål i

bålhytten. I vuggestuen laver vi aktivitetsdage hvor børnene har mulighed for at prøve at have madpakke med.

*Fortælling fra **vuggestuen**:*

Vi er ude og regnen siler ned og vi kan samle vand fra tage og vandpytter og flere børn hopper i vandpytter med store smil. Nogle børn graver huller i sandkassen for at samle mere vand. Jeg foreslår at vi prøver om sten kan flyde på vandet. Flere børn kommer med sten og blad. Vi prøver mange gange og nogle finder ud af at der er forskel. Iben siger "Se bladene kan flyde" "Sten kan ikke flyde, vel"? Vi undrer os sammen og flere børn prøver mange gange. Dagen efter kommer Iben hen til mig "Se bladene kan flyde på vandet og sten kan ikke flyde".

Vi inddrager barnet/gruppen i at have en aktiv tilgang til naturen. Vi støtter børnene i at være undrende, eksperimenterende og have en matematisk tilgang til naturen. Fx laver vi små forsøg med vand, hvad kan flyde, hvad er tungt/let eller vi snakker om størrelser og mængder og vi undres sammen. Vi vægter gode oplevelser sammen hvor børnenes perspektiv er essentiel. Vi bruger forskellige teknologier til at undersøge med eller til at lave eksperimenter og f.eks. film eller billeder til vores store skærm. Vi deltager i et udviklingsprojekt med digitalisering og brug af digitale medier og redskaber i børnehuset. Dette er med til at udvide vores horisont inden for det digitale, samt giver børnene mulighed for at tilegne sig færdigheder og dannelse inden for det digitale felt.

*Fortælling fra **børnehaven**:*

Fire børn leger ude på legepladsen – det er eftermiddag, vejret er dejligt og en svag vind suser indimellem. De fire børn samler blade og laver en lille stak i det ene hjørne på fliserne. Vinden får pludselig fat i bladene og skaber en tornado med dem. De finder en lille trillebør og samler blade op i den. Den står i hjørnet. En siger "Nu kan vinden lave en tornado i trillebøren" en anden siger "Nej vinden kan ikke komme derned". De tømmer trillebøren og laver klar til tornado på fliserne. Samme dag til eftermiddagsmad tager vi sammen, iPad'en frem og finder billeder af dette vejrfænomen. Nogen synes det er skræmmende, nogen synes det er fascinerende, men alle finder vores undersøgelse interessant og spændende. Børnene lytter, spørger og vil vide mere.

Til daglig fortæller vi små fortællinger til forældrene fra dagen om, hvad barnet har været optaget af på legepladsen og på vores ture i nærmiljøet. Måske har vi taget billeder eller bragt noget med hjem som er udstillet. Nogle gange har vi været på besøg i et barns have. Her har vi fx samlet bær og frugt, som vi kan tage med tilbage til børnehuset hvor vi har spist det eller lavet hjemmelavet syltetøj eller en kage. Vi opfordrer forældrene til at være med på vores ture eller til at undres sammen om forskellige naturfænomener.

Fortælling fra forældresamarbejde:

I Langsø Børnehus planlægger vi en dag sammen med børnene, at vi vil holde en høstfest. Vi laver et forældrebrev med inspiration fra børnene, med hvad børnene skal medbringe hjemmefra. Desuden høster vi hvad der er tilbage i plantekasserne i vuggestuen og børnene skal medbringe noget fra deres egne haver og drivhuse. Dagen kommer hvor forældrene og alle børnene er smilende og glade da de sætter deres kurv bland de andres på det store fællesbord. Vi får en fantastisk dag med mange smags- og synsoplevelser, hvor der bliver revet, blandet, bagt og spist skøn mad fra børnenes haver med store smil på kinderne.

Vi vil lave små planteforsøg hvor vi dyrker planter indendørs – vi vil samle frugt i børnenes haver, holde høstfest og have en generel interesse for årstidens frugt og grønt. Alt dette vil vi bruge som supplement i vores kost.

Evaluerings:

Vi vil bruge dokumentation fra vores logbog, snakke med børnene om deres oplevelser og anvende evalueringerne af vores aktiviteter til at vurdere om vi fortsat har den undersøgende tilgang i fokus og har opmærksomhed på matematikken.

Vi vil have fokus på vores dokumentation via SMITTE om teknologien er med i vores aktiviteter.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

De to pædagogiske mål er følgende:

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.***
- 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.***

§ 13 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer

Vores mål er:

- at skabe fleksible områder og rum til leg og fordybelse, kreativ udfoldelse og nysgerrighed.***

- *At vi i 6 af de aktiviteter der planlægges ud fra SMITTE-modellen forholder os til hvilke læringsrum vi færdes i jf. Bernsteins teori.*
- *At forældre deltager i fællesskabet om børnehuset og dermed skaber grobund for stærke børnefællesskaber, med plads til forskelligheder.*

Vores handlinger:

Vores læringsmiljøer i Langsø Børnehus rummer kultur, æstetiske oplevelser og glæde. Vi værner om barnets personlige oplevelse men også den, der opstår i fællesskab. Vi fremelsker barnets sanselige og kreative tilgang gennem flere forskellige metoder. Når vi er nysgerrige med spørgsmål som pirrer barnets fantasi. Fx når vi skriver benævnelser på barnets tegninger vi lytter og spørger ind til børnenes relationer og samspil eller deltager i børnenes lege. Vi er opmærksomme på de læringsrum vi skaber som voksne og balancen imellem dem. Vi lader vores oprigtige interesse vise barnet, det er interessant og værdifuldt og vi støtter den kreative udvikling på basis af barnets initiativer.

Vi har en kultur og et miljø i Langsø Børnehus som er **lavet for børn** og er skabt af os voksne. I børnehuset skaber vi kulturelle læringsmiljøer med tegnebord, LEGO-hjørne, dukkekrog, bøger, musik, bilområde, spil/puslespil osv. Vores små indrettede miljøer er tilrettelagt efter mottoet "frihed under ansvar", dvs. de er tilgængelige for barnet også uden voksen deltagelse. Vi vægter fleksibilitet i vores indendørs rammer, så der er mulighed for at spontane rum kan opstå til f.eks. fordybelse med klodserne eller en vild dansekongurrence. Vi har fysiske adskillelser der er mobile og vi arbejder også med vores mentale fleksibilitet og rummelighed i forhold til at udfordre rammerne.

Vi laver **kultur med børn**, hvor vi voksne er aktører og er ansvarlig for det æstetiske indhold, heri deltager barnet. I denne proces er vi voksne bevidste om at give plads til barnets kreative udfoldelse, initiativer og fællesskaber. Heri ligger alle planlagte temarammer, ture ud af huset fx Snapsting, biblioteket, "Ud i det blå", mm. samt planlagte/spontane aktiviteter.

Vi voksne er bevidste tilskuere når **barnet i fællesskab med andre skaber deres egen indbyrdes kultur**. Denne indbyrdes kultur opstår på baggrund af inspiration fra tredje part, fx os voksne, men det kan også være oplevelser/inspiration barnet tager med hjemmefra. Vi værner meget om disse små kulturer som børnene selv skaber fx spontan sang i rækken på vej hjem fra hallen, lege i dukkekrogen, et fællesskab rundt om LEGO bordet hvor et par stykker har bygget noget vildt, fjollelyde/bevægelser når børnene venter på tur mm.

Vi prioriterer vores traditioner i børnehuset og vi vælger at bruge tid og opmærksomhed på disse. Det gør vi ud fra en overbevisning om at traditioner giver barnet en følelse af samhørighed og tryghed. Vi holder flere arrangementer i løbet af året hvor vi samles, spiser sammen, leger, optræder og hygger. Ligesom vi tilstræber et tæt samarbejde med byens foreninger.

*En fortælling fra **børnehaven**:*

De sidste 12 gange vi har været i hallen, har den kreative, illustrerede, bevægelses-fortælling om Hoppeline, været en fast del af programmet. Vi har sammen med Hoppeline oplevet skøre historier, mange forskellige fysiske lege og fantasifulde væsener. I dag læser vi det sidste kapitel med Hoppeline, og det slutter temmelig åbent. Flere børn spekulerer over, hvad der mon så skete. især Signe er optaget af ideen om at hun selv kan digte videre på historien. Jeg hører Signe foreslå til et par andre, at man jo kunne tegne det næste kapitel selv. Jeg griber idéen og sætter mig med en børnegruppe og tegner Hoppeline. Jeg er medskabende i

processen men lader Signe have ejerskabet for idéen, børnene inspirerer hinanden og der kommer nogle spændende historier på papiret.

*En fortælling fra **vuggestuen** om kultur lavet med børn:*

Vi har samling og børnene er med til at bestemme hvilke sange vi skal synge. Tit vælger børnene sange med fagter da de er optaget af dette. De voksne spejler børnenes begejstring, når det lykkes dem at følge med i fagterne og børnene er meget optagne af sangen.

Vores samarbejde med forældrene er indrammet af husets stærke traditioner. I denne ramme ligger den daglig kommunikation og begivenheder, hvor forældrene bliver inviteret ind i børnehuset. Vi har en kultur hvor forældre er velkomne og forventes at deltage, både i arbejdsdage, børnehusets fødselsdag, julehygge med krybbespil etc. Vi sender informationsbreve til hjemmet om mål og tiltag for kommende temarammer og info om på hvilken måde vi tænker forældrene skal inddrages eller hvordan de kan tilbyde egne ressourcer.

Evalueringskult:

Vi måler vores fleksible rumopdeling gennem fokuspunkt i vores årlige BMV. Vi bruger desuden også BMV til at vurdere funktionen af vores indemiljøer.

Vi evaluerer på personalemøde om vi er skarpe på vores færden i og skabelse af læringsrummene og vores rolle som personale. Dokumentation kan findes i aktivitetsbeskrivelser, minimum 6 SMITTE-skemaer, logbog og gennem observationer.

Vi følger op på hvor mange af forældrene der deltager i sociale arrangementer og vurderer hvorvidt det er tilfredsstillende, samt reflekterer over eventuelle muligheder for forbedring af forældredeltagelsen.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Evalueringskultur af pædagogisk praksis

Vi er i Langsø Børnehus i gang med at styrke vores evalueringskultur.

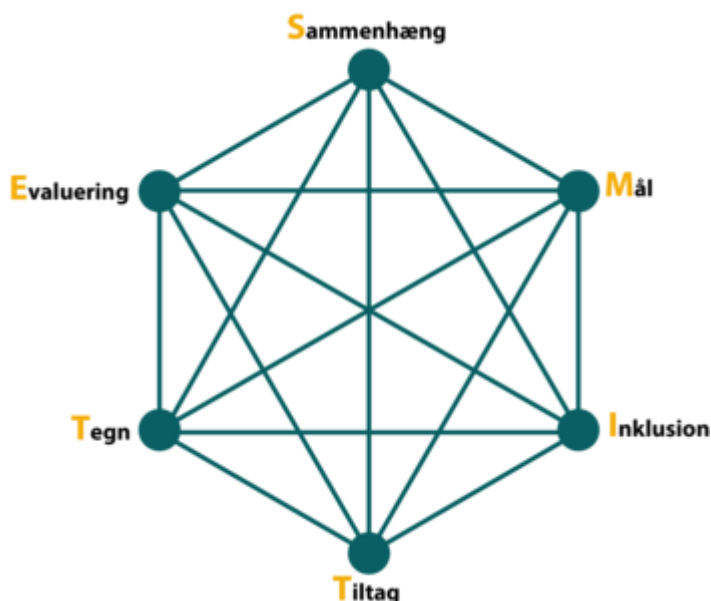

Som et nyt tiltag vi vil implementere Den didaktiske aktionslæringsmodel. Til personalemøder vil vi bruge modellen til løbende at reflektere over vores praksis, samt udvikle nye tiltag og aktiviteter. Vi bruger iagttagelser, observationer og små videoklip af praksis til at arbejde ud fra. Vi øver os i at springe ind i cirklen på forskellige stadier. F.eks. kan en iagttagelse af to børns interaktion være udgangspunkt for en proces eller det kan være ny viden, der giver os lyst til at arbejde videre ud fra denne i den didaktiske aktionslæringsmodel.

Modellen er fra bogen "Aktionslæring i pædagogisk praksis" af Suzanne Krogh og Søren Smidt. Udgivet af Dafolo i 2014.

Når vi planlægger aktiviteter, bruger vi som udgangspunkt SMITTE-modellen. Det er en systematisk tilgang der sikrer at vi gør et grundigt forarbejde, er opmærksomme i aktiviteten samt reflekterer over udførelsen og udbyttet bagefter. For hver aktivitet gennemført efter SMITTE-modellen ligger der et dokument der indeholder alle disse delpunkter. Vi har derfor et fint arkiv over gennemførte aktiviteter, som vi kan bruge til inspiration og som kan være udgangspunkt for læring og videreudvikling af praksis.

SMITTE-modellen er en dynamisk model. Det betyder, at man kan springe frem og tilbage mellem dens seks punkter og evt. justere dem i løbet af forløbet, da punkterne er indbyrdes forbundne. Der er ikke noget hierarki mellem punkterne eller et bestemt begyndelsespunkt.

- **S (Sammenhæng):** Hvad er konteksten eller udgangspunktet for forløbet? Herunder institutionens nuværende praksis og sprogkultur, institutionens lovgrundlag, kommunale retningslinjer, børnenes/brugernes udviklingsniveau, bemanning, fysiske rammer, økonomi mv.
- **M. (Mål):** Hvad vil vi opnå med vores forløb? Dvs.: En fremtidig tilstand beskrevet så konkret som muligt.
- **I (Inklusion):** Hvordan kan vi planlægge vores forløb, så det giver mulighed for inklusion, dvs. deltagelse for forskellige børn
- **T (Tiltag):** Hvordan vil vi opnå vores mål? Dvs.: Midler til at opnå vores mål/målene.
- **T (Tegn):** Hvad ønsker vi at se/høre mv. som tegn på, at vi har nået/er på vej til at nå målet/målene? Dvs. konkrete tegn på, at vi har nået/er på vej til at nå målet/målene.
- **E (Evaluering):** Hvordan vil vi evaluere? Hvilke tegn har vi nået/hvilke tegn har vi ikke nået? Dvs. valg af evalueringsmetode og slutevaluering.

Kilde: Den nye SMITTE-model. Schulz, A. og Pedersen, U. (2010). Sundhedspædagogik i børnehaven – en redskabsbog til inklusion og anerkendelse. Frederikshavn: Dafolo

I det daglige arbejder vi med en Logbog. Den ligger fremme og bliver brugt til at skrive små observationer, refleksioner og sjove oplevelser i. Alle personaler beskriver situationer i bogen og vi andre byder ind med spørgsmål, svar og uddybninger. Alle voksne, også forældre, opfordres til at læse med og byde ind. Vi kigger i logbogen for inspiration i forhold til planlægning af aktiviteter.

Hvert år laver vi BMV (**B**ørne**M**iljø**V**urdering) i hele huset i samarbejde med forældregruppen og forældreråd. BMV er både det fysiske børnemiljø, såsom indretning og legetøj, og det psykiske børnemiljø som f.eks. trivsel. Vi vil målrette undersøgelsen ud fra de observationer vi gør i dagligdagen, samt de mål der er opstillet i læreplanen. I denne undersøgelse vil vi også tilkoble en forældretilfredshedsundersøgelse.

Én gang om året vil vi evaluere vores læreplaner. Vi vil evaluere tre læreplanstemaer samt vores pædagogiske grundlag hvert år. Når vi i forbindelse med den årlige evaluering af læreplaner også evaluerer vores pædagogiske praksis og handlinger, bruger vi [Redskab til selvevaluering](#).

Evaluering af nærværende dokument sker 2. kvartal 2021, og samler op på de løbende input der er kommet i perioden indtil da. Evaluering af læreplanerne offentliggøres på hjemmesiden.